

Rugen opfører sig som byg og havre

Når rugen hurtigt begynder at skride igennem og sætte aks, gider køerne ikke æde det, viser forsøg hos mælkeproducent, som i øvrigt er tilfreds med ny afgræsningsmetode med opdeling i mange flere folde

AFGRÆSNING

AF KAJ LUND SØRENSEN

Det betaler sig at opsætte hegn og lave en plan. Det giver overblik, en større græsoptagelse og en bedre udnyttelse af afgræsningsmarkerne. Sådan lyder vurderingen fra kvægbrugskonsulent i Økologisk Landsforening, Iben Alber Christiansen.

Flemming Birkjær Christensen i Mogenstrup syd for Skive har tidligere praktiseret en form for storfoldsafgræsning med folde på op til seks ha, men i år er der lavet flere og mindre folde på de 40 ha, der er sat af til afgræsning til de 200 malkende køer.

I maj var størrelsen på foldene nede på 1,75 ha. Det passede med, at køerne kunne gå der en dag, men nu, hvor græsproduktionen er mindre, har han lavet foldene større ved at lægge to folde sammen. Køerne går fortsat kun i samme fold én dag.

God metode

- Nu er det lettere hele tiden at forsyne køerne med frisk græs, og der

er en mere jævn fodring. Det er bedre at lukke dem ind i en ny fold hver dag, så ved vi, hvad de får at æde, siger Flemming Birkjær Christensen, der er godt tilfreds med den nye afgræsningsmetode.

I det gamle storfolds-system oplever han, at græsset kan blive kedeligt hen i juni-juli måned.

Ud over frisk græs resulterer foldstyring også i en større græsproduktion.

- Der går lidt mere tid med at lave hegn, men når foldene først er lavet, er det let at flytte trådene rundt, siger Flemming Birkjær Christensen, som kun har vandtrug i de fjerneste folde.

Mere mælk

Tidligere på sæsonen lå den daglige græsoptagelse pr. ko på 6-6,5 kg ts. Midt i august ligger den mellem fem og seks kg ts.

Med mange skiftefolde suppleret med godt foder i stalden er mælkeydelsen gået op. Aktuelt ligger Dansk Holstein-besætningen på 10.600 kg EKM.

Flemming Birkjær Christensen har AMS, og malkningshyppigheden ligger midt i august på tre gange i døgn. Han vurderer, at opstilling af en 4. robot har bidraget til at hæve ydelsen.

- 180 malkende i tre robotter gav anledning til ventetid. Vi har opstillet en ekstra robot, fordi vi står foran en udvidelse af stald og besætning, så lige nu er der med fire robotter rigelig malkekapacitet, forklarer han.

Fordi køerne ikke har fået rugen bidt ned, er marken pudset af – det var nærmest et slæt, der blev lagt i bunden af helsædsstakken. Foto: Kaj Lund Sørensen

Rugen skrider

Ud af de 40 ha, der er til afgræsning til køerne, har Flemming Birkjær Christensen i år sået 19 ha rug i foråret til afgræsning. Der er kløvergræsudlæg i de syv ha og rajgræs i de 12 ha.

Det er andet år, han har vårsået rug til afgræsning. Han startede på rugen den 10. juni, men han oplever

som flere andre forskellige steder i det jyske, at rugen skrider hurtigt igennem i år.

- I år har rugen næsten opført sig som byg og havre. Det har været som om, at rugen hurtigt begynder at skride igennem og sætte aks. Rugen blev lang og løb fra os, og så gider køerne ikke æde det, vurderer Flemming Birkjær Christensen.

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne: Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevarerministeriet

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

Bedriftsbesøg

Hør mere om afgræsning i store besætninger tirsdag den 15. september kl. 10.00 hos

Svend Otto Søgaard
Vestre Skivevej 15, Tastum,
7850 Stoholm

samt hos

Flemming Birkjær Christensen
Åvænget 6
7800 Skive

Cikorie er egnet som øko-afgrøde men endnu for dyrt til svin

Tørret cikorierod kan reducere ornelugten hos hangrise og mindske generne ved parasitter, men dansk dyrket cikorie er i øjeblikket for dyrt for de økologiske svineproducenter. Det viser beregninger i forbindelse med dyrkningsforsøg, som vi har gennemført ved Institut for Fødevarer ved Aarhus Universitet i Årsløv

Selv om det således ikke er relevant at dyrke cikorie til svin i øjeblikket, kan det imidlertid blive aktuelt, hvis kastration forbydes, og forsøgene har skaffet nyttig viden om økologisk cikoriedyrkning under danske forhold.

Dyrkes som sukkerroer

Cikorie kan dyrkes næsten som suk-

kerroer, men planten er noget mindre og roden lidt slankere og længere. I vores forsøg testede vi sorterne 'Orchies', 'Maurane' og 'Melci' indkøbt fra Frankrig og Belgien via den danske forhandler Dancikorie Aps. De gav alle et godt udbytte med højt inulinindhold, og man regner med, at det er effekten af inulin (fruktan - dvs. langkædede fruktosemolekyler) i cikorie, der påvirker den mikrobielle omsætning i grisenes fordøjelsessystem, så produktionen af skatol reduceres.

Vi brugte økologiske, pillerede frø og såede med præcisionsåmaskine med den rækkeafstand på 50 cm og 12-14 cm mellem frø i rækken til blivende bestand. En plantebestand på 150-160.000 planter pr. ha ser ud til at være optimal.

Harvning eller strigling før såning er nødvendigt, og der er tid til det, idet cikorie ikke bør sås før ca. 1. maj. For tidlig såning med kulde vil give

stokløbere. Afgrøden holdes ren med radrensning og håndhakning. Har man gjort et godt forarbejde, kan lugning undgås, og det er at foretrække, fordi lugning fordyrer produktionen uforholdsmæssigt meget.

Cikorie gødes med ca. 120 kg N i form af gylle, hønsemøg eller anden økologisk gødning, og der skal være ca. 30 kg P og ca. 150 kg K/ha. Patentkali kan anvendes som supplerende K. Vi havde ikke problemer med sygdomme eller skadedyr i vores afgrøder, men knoldbægersvamp og nematoder kan være et problem.

Op til 11 kr. pr. kg

Cikorien i forsøgene blev høstet på tre forskellige udviklingsstrin og analyseret for tørstof, sukker og inulin. Udbyttet var 40-50 ton rod pr. hektar afhængig af sort og høsttid. De friske cikorieroer indeholder ca. 25 pct. tørstof, og der udgør inulin ca.

63 pct. Sen høst giver lidt lavere indhold af inulin, men til gengæld lidt højere udbytte. Fruktoseindholdet er i gennemsnit 4,6 pct. og sukrose 3,6 pct. af tørstof. Cikorien aftoppes inden optagning, og udbyttet i top er ca. 20 ton pr. hektar. Toppen kan evt. anvendes til foder, men skal da høstes før bladene begynder at visne.

Økonomiberegninger i forbindelse med forsøget viste, at prisen på tørrede cikorieroer til fodring i gennemsnit var ca. 8,50 kr. pr. kilo, når man indregner udgifter til rensning, vask, snitning, tørring, formaling, opsækning og transport. Ved 20

pct. avance til producenten ender prisen på 10 - 11 kr. pr. kg. Det er i følge VidenCenter for Svineproduktion alt for højt i betragtning af, at man kun får styr på skatol og ikke androstenon ved fodringen med cikorie. Imidlertid har cikorie andre gavnlige virkninger f.eks. på parasitter, og hvis kastration bliver forbudt, kan der være en fremtid for cikorie som markafgrøde i Danmark.

Dyrkningsforsøgene var en del af forskningsprojektet NOCAST, der indgår i forsknings- og udviklingsprogrammet Organic RDD. Det koordineres af ICROFS og finansieres af GUDP.

NYT FRA
INTERNATIONALT CENTER
FOR FORSKNING I
ØKOLOGISK JORDBRUG
OG FØDEVARESYSTEMER

Af Kai Grevsen og Bent B. Jensen, Institut for Fødevarer og institut for Husdyrvidenskab, AU Årsløv